

LYHYET VALINNAISET AINEET 2025-2026

RUOTSIN SYVENTÄVÄ KURSSI

ENGLANNIN SYVENTÄVÄ KURSSI

Kyrillisten kirjainten salainen maailma

Tekninen rakentelu

LYHYT TIETOTEKNIikka *Matematiikan tukikurssi*

ERÄKURSSI LUOVA KIRJOITTAMINEN *Ranskan alkeita*

BÄNDISOITTO JA -LAULUKURSSI **KEKU-KERAMIikka JA KUVANVEISTO**

Biologian työkurssi

SYVENTÄVÄ MATEMATIikka

PELIKURSSI Syventävä luonnontiede

ENSIAPU *HISTORIAN SYVISSÄ VESSÄ* **KITARAKURSSI**

PIMA - PIIRUSTUS JA MAALAU **KEHON JA MIELEN HYVINVOINTI**

Robotiikkaa ja ohjelmointia Legoilla **TUOTTEITAKOTOILUUN**

KUNTOKURSSI **RUOTSIN TUKIKURSSI**

Ilmaisutaito

LYHYET VALINNAISET AINEET LUKUVUONNA 2025-2026

Lyhyet valinnaiset aineet ovat **yhden vuosiviikkotunnin** valintoja 9-luokalla. Jokainen 9-luokkalainen opiskelee **kaksi lyhyttä valinnaista ainetta**, pääsääntöisesti yhden syyslukukaudella ja toisen kevätlukukaudella.

Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia opetettavat lyhyet valinnaiset aineet ja tällaisista oppimääristä koostuvat kokonaisuudet arvioidaan sanallisesti (hyväksytty/hylätty). Mikäli sanallisesti arvioitu valinnainen aine katsotaan jonkin **yhteisen aineen syventäväksi opinnoiksi**, sen suoritus voi **korottaa** kyseisen oppiaineen arvosanaa (esim. englannin valinnaiskurssi voi vaikuttaa englannin numeroon). **HUOM. Jos valinnainen voi vaikuttaa emoaineen numeroon, emoaime merkitty sulkuihin.**

1. LUOVA KIRJOITTAMINEN

2. ILMAISUTAITO

3. RUOTSIN SYVENTÄVÄ KURSSI (ruotsi)

4. RUOTSIN TUKIKURSSI

5. ENGLANNIN SYVENTÄVÄ KURSSI (englanti)

6. KYRILLISTEN KIRJAINTEN SALAINEN MAAILMA

7. RANSKAN ALKEITA

8. SYVENTÄVÄ MATEMATIIKKA (matematiikka)

9. MATEMATIIKAN TUKIKURSSI (matematiikka)

10. SYVENTÄVÄ LUONNONTIEDE (fysiikka ja kemia)

11. BIOLOGIAN TYÖKURSSI

12. ENSIAPU

13. HISTORIAN SYVISSÄ VESSISSÄ

14. KITARAKURSSI (musiikki)

15. BÄNDISOITTO- JA LAULUKURSSI (musiikki)

16. KEKU – KERAMIikka JA KUVANVEISTO

17. PIMA - PIIRUSTUS JA MAALAU (kuvataide)

18. TUOTTEITA KOTOILUUN

19. TEKNINEN RAKENTELU

20. KUNTOKURSSI (liikunta)

21. PELIKURSSI (liikunta)

22. KEHON JA MIELEN HYVINVOINTI

23. LYHYT TIETOTEKNIikka

24. ERÄKURSSI

25. ROBOTIIKKA JA OHJELMOINTIA LEGOILLA

1. LUOVA KIRJOITTAMINEN

Luovan kirjoittamisen kurssi sopii kaikille, olet sitten aloittelija tai jo harjaantunut kynäniekka. Oma kiinnostus ja innostus kirjoittamiseen riittää. Luova kirjoittaminen on taito, jota voit kehittää erilaisten rentojen ja matalan kynnyksen harjoitusten sekä vinkkien avulla. Kurssin tavoitteena on löytää luovuuttasi, kokeilla erilaisia kirjoitustyyplejä ja kehittyä monipuolisemmaksi tekstin tuottajaksi. Saat rohkeasti käyttää mielikuvitustasi ja toteuttaa ideoitasi. Luova kirjoittaminen arvioidaan hyväksyttynä tai hylättynä. Tärkeintä on oma asenne, yrittäminen ja erilaisten harjoitusten kirjoittaminen. Kurssilla saat rohkaisevaa ja kannustavaa palautetta.

2. ILMAISUTAITO

Ilmaisutaidon lyhytvalinnaisessa puuhastellaan ryhmässä, kehitytään esiintyjänä ja saadaan rohkeutta ja iloa itsensä ilmaisemiseen. Tunneilla tehtävät harjoitukset voivat olla esimerkiksi rooliharjoituksia, improvisaatiota ja lyhyitä kohtauksia. Lyhytvalinnaisessa voidaan suunnitella ja valmistella pientä esitystä, joka esitetään kutsuvierasyleisölle. Oppilailla on mahdollisuus vaikuttaa sisältöihin ja työtapoihin. Lyhytvalinnaisen tavoitteena on saada iloa itseilmaisusta ja kehittää opiskeluissa ja työelämässä tarvittavia esiintymis- ja vuorovaikutustaitoja. Ilmaisutaidon arviointi perustuu yhdessä tekemiseen ja osallistumiseen.

3. RUOTSIN SYVENTÄVÄ KURSSI (ruotsi)

Tule vahvistamaan ruotsin kielen taitojasi muiden innokkaiden ruotsin opiskelijoiden kanssa! Tämä kurssi on tarkoitettu erityisesti sinulle, joka haluat syventää ruotsin taitojasi ja varmistaa vahvan pohjan jatko-opintojen ruotsin tunteja varten. Vahvistamme sanaston ja kielipöytäkäytön hallintaa ja harjoittelemme tasosi mukaan myös haastavampia juttuja. Harjoittelemme ruotsin kirjoittamista, puhumista, kuuntelua ja lukemista. Käytämme opiskelussa monipuolisia menetelmiä kuunnellen opiskelevan ryhmän toivomuksia. Ohjelmassa on sekä kirjallisia että suullisia harjoituksia, esim. paritöitä ja pelejä.

4. RUOTSIN TUKIKURSSI

Tule kertaamaan peruskoulun ruotsin sanastoa ja kielioppia. Kurssilla käymme läpi ruotsin sisältöjä alakoulusta lähtien. Harjoittelemme sekä ruotsin kirjoittamista että puhumista, kuuntelua ja lukemista unohtamatta. Pelaamme, leikimme ja teemme asioita monipuolisesti ruotsin kielellä.

5. ENGLANNIN SYVENTÄVÄ KURSSI (englanti)

Tämä kurssi on sinulle, jolla on jo vahva englannin kielitaito (suullinen ja kirjallinen) ja kaipaat enemmän haastetta. Kurssin tavoitteena on syventää englannin kielen eri osa-alueiden osaamista ja tarjota haasteita kielessä edistyneemmille oppilaille. Kurssilla painotetaan omaa tuottamista etenkin kirjallisesti mutta myös suullisesti. Vahvistetaan rakenteiden osaamista ja kartutetaan sanavarastoa. Sisältöinä oppilaille peruskurssilta tutut aihealueet (mm. koulu, harrastukset, ystävyys, englanninkielinen maailma, työelämä, ympäristö), joita syvennetään kurssilla. Otetaan huomioon oppilaiden omat kiinnostuksenkohteet. Kurssin arviointi perustuu tuntityöskentelyyn, käsitellyn kieliaineksen hallintaan ja valmiiden tuotosten arviointiin.

6. KYRILLISTEN KIRJAINTEEN SALAINEN MAAILMA

Opetellaan kyrilliset aakkoset ja harjoitellaan niillä kirjoittamista. Tutustutaan venäjän- ja muiden slaavilaisten kielten alkeissanastoon, esim. numerot, tervehdykset ja ruokasanat. Etsitään eroja ja yhtäläisyyksiä kirjainten ja kielten välillä.

7. RANSKAN ALKEITA

Kurssin tavoitteena on oppia tervehtimään, esittäytymään ja kertomaan perusasioita itsestä ja lähipiiristä ranskan kielellä. Kurssilla on myös tarkoitus oppia ranskan kielen ääntämisen ja rakenteiden perusteita sekä ranskankielisten maiden kulttuurista. Sisältöinä ovat itsestä ja omasta perheestä kertominen sekä mm. lukusanat 0-100, harrastuksia, ruokasanoja, kuukaudet ja viikonpäivät. Osa sisällöstä sovitaan kurssille osallistujien kesken. Kurssin arviointi perustuu tuntityöskentelyyn ja käsitellyn kieliaineksen hallintaan.

8. SYVENTÄVÄ MATEMATIIKKA (matematiikka)

Kurssin päämääränä on vahvistaa ja syventää peruskoulun matematiikan sisältöjen hallintaa sekä keventää peruskoulu- ja lukiomatematiikan välistä eroa. Tavoitteena on helpottaa lukion matematiikan opintojen aloitusta.

Kurssin aikana käsiteltävät sisällöt varioituvat hieman vuosittain opetusryhmän mukaan. Kurssin aikana voidaan käsitellä esimerkiksi seuraavia alla olevia sisältöjä:

- Peruslaskutoimitusten ja murtolukujen syventäminen
- Potenssi- ja polynomilaskennan syventäminen sekä murtolausekkeet
- Ensimmäisen ja toisen asteen yhtälöt sekä epäyhtälöt
- Erilaiset funktiot ja niiden kuvaajat
- Yhtälöparit ja -ryhmät
- Prosenttilaskennan syventäminen
- Tieto- ja viestintätekniikan hyödyntäminen matematiikan opiskelussa

9. MATEMATIIKAN TUKIKURSSI (matematiikka)

Tukikurssin tavoitteena on hankkia laskurutiinia ja varmuutta tekemiseen. Kurssilla käydään tukiopetuksen tavoin läpi samoja asioita kuin varsinaisilla matematiikan tunneilla. Kurssilla keskitytään perustehtäviin ja niiden hallitsemiseen.

10. SYVENTÄVÄ LUONNONTIEDE (fysiikka ja kemia)

Haaveiletko lääkärin ammatista tai asuuko sinussa pieni insinööri? Oletko kiinnostunut tutkimuksen teosta?

Kurssilla syvennetään kemian ja fysiikan osaamista erilaisten kokeellisten tutkimusten avulla. Lisäksi hyödynnetään teknologiaa ja harjoitellaan jatko-opintoja ajatellen työselostusten laatimista.

11. BIOLOGIAN TYÖKURSSI

Kurssin tavoitteena on syventää biologista ymmärrystä ja osaamista erilaisten tutkimustöiden avulla. Tunneilla tehdään monipuolisesti käytännön töitä ja tutkimusprojekteja yläkoulun biologian aiheisiin liittyen. Kurssilla keskitytään biologisen tutkimusvälineistön ja teknologian käyttöön, kuten erilaisten näyttöiden tutkimiseen mikroskooppilla. Kurssilla pääset myös suunnittelemaan pieniä kokeellisia töitä yhdessä muiden ryhmäläisten kanssa.

12. ENSIAPU

Opetellaan perustietoja ja – taitoja, miten toimia hätätilanteessa ja tavallisimmissa sairaus- ja onnettomuustilanteissa. Lisäksi mietitään vaaratilanteiden tunnistamista ja ennaltaehkäisyä.

Työtavat: yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentely, toiminnalliset harjoitukset, keskustelut ja mahdolliset vierailut.

Sisältö:

- * Ensiapua vaativat tilanteet ja niiden ennaltaehkäisy
- * Toiminta onnettomuuden ja sairauskohtauksen sattuessa
- * Tajuttomalle annettava ensiapu
- * Painelu-puhalluselvitys
- * Sairauskohtaukset
- * Erityyppiset haavat, eriaisteiset palovammat ja sähkötapaturmat
- * Murtumat, nivelvammat ja myrkytykset
- * Vaaratilanteiden tunnistaminen

13. HISTORIAN SYVISSÄ VESSISSÄ

Historian tarkastelua syventävästi kiireettömästi ja oppijalähtöisesti.

Tutustutaan esimerkiksi eurooppalaisen ihmisen historian käännekohtiin: muinaisista egyptiläisistä valoisian keskiajan kautta moderniin maailmaan. Osallistujien oma kiinnostus ratkaisee tahdin, sisällöt ja työskentelytavat.

Kurssille osallistuvilta edellytetään kiinnostusta ja aktiivisuutta.

14. KITARAKURSSI (musiikki)

Kurssilla opetellaan kitaransoiton perusteita, kuten esimerkiksi sointumerkeistä soittamista eri tavoilla ja helppojen melodioiden soittamista tabulatuurin avulla.

Opettelemme myös soittamaan muutamia tunnettuja kitarariffejä. Akustisen kitaran lisäksi tutustumme myös sähkökitaran soittoon ja vahvistimen käyttöön.

Tutustumme myös erityylisten kitaristien soittoon kuunnellen ja musiikkivideoita katsoen. Kurssi ei edellytä aiempaa soittokokemusta tai omaa soitinta.

15. BÄNDISOITTO- JA LAULUKURSSI (musiikki)

Jäikö koulumusiikki pahasti kahdeksannella luokalla kesken? Kiinnostaisiko soittaa lisää bändisoittimia tai keskittyä vaikkapa pelkästään laulamiseen musiikintuntien jatkoerissä vielä yhdeksännelläkin luokalla?

Jos vastasit mielessäsi jompaankumpaan tai molempiin edellä mainituista kohdista kyllä, niin BÄNDISOITTO JA -LAULUKURSSI on juuri sinua varten!

Mitä on siis luvassa: SOITTOA, LAULUA JA MUSIIKIN KUUNTELUA. Keskitytään vain näihin osa-alueisiin. Halukkaat voivat myös opetella miksausta ja rumpukoneen ajoa. Voit halutessasi vaikka valita vain yhden soittimen mihin keskittyä tämän kurssin aikana tai jatkaa tutustumistasi kaikkiin bändisoittimiin.

LAULAMINEN KOSKEE VAIN HEITÄ, JOTKA HALUAVAT LAULAA. VOIT SIIS VAIN SOITTAA!

Soitamme yhdessä kaikenlaisia eri musiikkityylejä ja saat itse myös vaikuttaa soitettavaan sisältöön. Tule siis vielä musisoimaan lisää! Ennakkotaitoja ei tarvitse olla.

16. KEKU - Keramiikka ja kuvanveisto

Jos olet kiinnostunut kolmiulotteisesta työskentelystä, tällä valinnaiskursilla pääset kokeilemaan erilaisia materiaaleja kuvanveiston, rakentelun ja muotoamisen kautta. Keramiikassa tutustut saven eri työstämismenetelmiin sekä erilaisiin koristelumahdollisuuksiin. Kurssilla työskennellään keraamisin käsinrakennusmenetelmin, makkara- ja levytekniikkaa hyödyntäen. Kuvanveisto taas on rajatonta seikkailua kolmiulotteisessa maailmassa erilaisten materiaalien ja tekotapojen kanssa.

Tavoitteet

- oppilas perehtyy erilaisiin keramiikan tekniikoihin
- oppilas kehittää kolmiulotteisen työskentelyn valmiuksiaan, tilallista ajattelua ja omaa kuvailmaisua

Sisällöt

- keramiikan keskeisten käsitteiden esittely
- erilaisten keramiikan tekniikoiden, menetelmien ja työvaiheiden opettelu

- mahdollisuuksien mukaan kolmiulotteista työskentelyä myös muista materiaaleista (esim. paperimassa, kipsi, rautalanka ja kierrätysmateriaalit)

Arviointi

Oppilaan itsearviointi, opettajan arviointi.

17. PIMA - PIIRUSTUS JA MAALAUUS (kuvataide)

Tavoitteena on tutustua ja oppia käyttämään erilaisia piirtimiä, värejä sekä valöörejä ja eri maalaustapoja. Oppia hallitsemaan eri materiaalien ja välineiden erityisominaisuudet piirustuksessa ja maalauksessa oman luovuuden ehdoilla. Ilmais- ja havaintokyvyn kehittäminen. Löytää itselleen sopivin ilmaisumuoto ja – tekniikka. Tarkastella omia tuotoksia sekä asettaa tavoitteet omalle oppimiselle. Piirtämisen ja maalaamisen perustekniikat. Erilaiset piirtimet, akvarelli- ja akryylimaalauksen perusteet. Väline-, materiaali- ja tekniikkaharjoituksia. Vapaavalintainen työ/töitä oppilaalle sopivimmalla piirustus- sekä maalaustekniikalla. Kuvailmaisuus ja kuvallinen ajattelu. Maalaustaiteen historia soveltuvin osin.

18. TUOTTEITA KOTOILUUN

Tavoite: Tekstiilityöhön liittyvällä kurssilla valmistetaan mitä erilaisempia tuotteita kotiin ja kotoiluun. Samalla opitaan uusia tapoja ideoida, kokeilla, ratkaista ongelmia ja käyttää eri materiaaleja sekä työvälineitä.

Sisältö: Tällä kurssilla keskitytään tekemiseen! Kurssilla voi valmistaa töitä esim. makrameella, värjäämällä, tilkkuilemalla, painamalla, huovuttamalla, ompelemalla, tuunaamalla vaikkapa vanhoja pitsilakanoita tai yllättämällä Pikkolan koulu karvainen lemmikki mukavalla takilla ja pedillä. Materiaaleina voi käyttää kankaiden ja lankojen lisäksi mm. rautalankaa, risuja, matonkuteita, erilaisia massoja, villaa, muovipusseja sekä muita kierrätystavaroita.

Arviointi: hyväksytty/hylätty

19. TEKNINEN RAKENTELU

Tavoite: Ymmärtää erilaisten teknisten materiaalien, laitteiden ja rakenteiden koostumusta sekä toimintaa.

Sisältö: Teknisten laitteiden ja pienoismallien rakentamista sekä erilaisten teknisten ratkaisujen ja materiaalien kokeilemistä.

20. KUNTOKURSSI (liikunta)

Tavoitteena on tutustua fyysisen kunnon eri osa-alueisiin (kestävyys, liikkuvuus, voima), miten näitä ominaisuuksia voi kehittää ja harjoitella. Tunneilla kokeillaan ja harjoitellaan monipuolisesti eri liikuntataitoja kuntoliikunnan näkökulmasta, Liikuntalajeja ovat esimerkiksi erilaiset lihaskuntoharjoittelun muodot, lenkkeily, porrastreenit, venyttely, liikkuvuusharjoittelu yms. ryhmän toiveita painottaen.

Arvioinnissa pakollisen liikunnan kaltainen arviointi (työskentely sekä liikuntataidot), painotetaan työskentelyä eli aktiivista osallistumista, yrittämistä, muiden huomioonottamista ja sääntöjen noudattamista.

21. PELIKURSSI (liikunta)

Sisältönä erilaisia joukkuepalloilulajeja sekä mailapelejä sisällä ja ulkona, ryhmän toiveita painottaen. Tavoitteena on lajitaitojen syventäminen ja perehtyminen eri pelien perusluonteeseen (säännöt, taktikka yms.). Yleistavoitteena oman kunnon kohottaminen, liikuntataitojen kehittäminen, sosiaaliset taidot sekä ilo ja virkistys.

Tavoitteet pyritään saavuttamaan monipuolisin työtavoin, oppilaskeskeisyyttä ja omatoimisuutta korostaen. Sisältönä eri liikuntalajit, myös oppilaiden valinnan mukaan.

Arvioinnissa pakollisen liikunnan kaltainen arviointi (työskentely sekä liikuntataidot), painotetaan työskentelyä eli aktiivista osallistumista, yrittämistä, muiden huomioonottamista ja sääntöjen noudattamista.

22. KEHON JA MIELEN HYVINVOINTI

Tavoitteet: Antaa oppilaalle välineitä huolehtia omasta fyysisestä ja psyykkisestä jaksamisestaan. Löytää ja vahvistaa oppilaan omia fyysisiä ja psyykkisiä voimavaroja. Opetella erilaisia käytännön harjoitteita, joilla voi tukea sekä fyysistä että psyykkistä terveyttä. Kehittää omaa itsetuntemusta.

Sisältö: Kurssi sisältää sekä teoriaopetusta että käytännön harjoitteita, mm. kehonhuoltoa, rentoutusharjoitusta, stressinhallintakeinoja ja ulkoliikuntaa.

Arviointi: suoritettu hyväksytysti/hylätty. Hyväksytyn suorituksen edellytyksenä on, että oppilas osallistuu kaikkeen kurssin toimintaan aktiivisesti ja tekee parhaansa. Oman oppimispäiväkirjan tekeminen hyväksytysti.

23. LYHYT TIETOTEKNIikka

Tietotekniikan lyhyen valinnaiskurssin tavoitteena on antaa opiskelijoille valmiuksia jatko-opiskeluja ja työelämää varten. Tavoitteena on tutustuttaa opiskelijaa joihinkin tietotekniikan eri osa-alueisiin ja syventää osaamista muutamilla eri aihealueilla. Tarkoituksena on innostaa opiskelijoita hyödyntämään tietotekniikkaa ympäröivässä yhteiskunnassa.

Kurssilla tarjotaan monipuolinen kattaus erilaisia tietotekniikan aihekokonaisuuksia, joista osaan opiskelija syventyy kurssin aikana. Kurssilla opiskelija voi syventyä esimerkiksi ohjelmointiin, kuvankäsittelyyn, videonmuokkaukseen, 3D-mallinnukseen, kotisivujen tekemiseen, vektorigrafiikkaan tai toimisto-ohjelmien (tekstinkäsittely, esitysgrafiikka, taulukkolaskenta) sujuvaan käyttöön.

Kurssi sopii erinomaisesti kaiken tasoisille tietotekniikasta kiinnostuneille opiskelijoille - myös niille, joilla on jo tietotekniikan pitkä valinnaisaine valittuna.

24. ERÄKURSSI

Perehdytään niihin taitoihin, millä esi-isämme ovat selviytyneet Suomessa tuhansia vuosia. Retkeillään luonnossa ja harjoitellaan tavallisia erätaitoja. Tutustutaan mm: kalastukseen, ruuan valmistukseen, metsästyksen ja tulenteeseen. Kurssilla korostuu yhteistyötaidot ja niitä arvioidaan opettajan kanssa sekä itsearviointin avulla. Arvioinnin kohteena on oppilaan suoriutumistaso tehtävistä sekä oman toiminnan ohjaus.

25.ROBOTIIKKA JA OHJELMOINTIA LEGOILLA

Kurssin tavoitteena on tutustuttaa oppilas robotiikkaan ja erilaisiin teknologisiin sovelluksiin, yksinkertaisten sovellusten mallintamiseen ja omien pienten sovellusratkaisujen ideoimiseen. Oppilasryhmän omasta kiinnostuksesta riippuen tarkemmaksi tutustumiskohteeksi voidaan ottaa esimerkiksi teollisuusrobotiikka, oman arjen teknologia, kestäväää kehitystä tukevat teknologiset ratkaisut, liikenneturvallisuus tai avaruusmatkailu.

Kurssin aikana rakennetaan ja ohjelmoidaan LEGO-Mindstorms ev3-rakennussarjoilla ja ohjelmoidaan rakennettuja robotteja Legon graafisessa ohjelmointiympäristössä. Lisäksi syvennetään ja vahvistetaan oppilaan tieto- ja viestintäteknologisia taitoja. Kurssin aikana pyritään tekemään yhteistyötä lähialueen yritysten, yliopiston ja Juniversityn kanssa.